

TYSKA, TEMAKURS I LITTERATURVETENSKAP Avancerad nivå, 7.5 hp

Thema: Von Riesen, Dämonen und sprechenden Tieren: Das Märchen als Utopie und Echo der Gesellschaft

Studieform

Deltid.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Fördjupningskurs i tyska, 20 poäng eller Tyska, kandidatkurs, 30 högskolepoäng. Engelska B.

Kursens innehåll

Kursen består av en sammanhållen kurs om 7,5 hp inom ett aktuellt forskningsområde i tysk litteraturvetenskap. Kursens tema varierar från termin till termin.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- redogöra för aktuella teorier och metoder inom tysk litteraturvetenskap
- använda dessa teorier och metoder på ett antal lästa litterära texterna, på ett självständigt och reflekterande sätt
- med stringent språkbehandling diskutera och värdera framförda tolkningsförslag av den lästa litteraturen.

Undervisning

Undervisningen sker i form av seminarier.

För kursen krävs 1) obligatorisk närvaro vid seminarierna till minst 80% med aktivt deltagande i diskussionerna och med framförande av relevanta synpunkter samt 2) att deadline för inlämningsuppgiften hålls. Både 1) och 2) måste uppfyllas. Annars ges betyget F.

Kunskapskontroll och examination

a) Tysk litteraturvetenskap, 7.5 hp, skriftlig inlämningsuppgift, kort uppsats och muntlig examination, redovisning i diskussioner. Betygsskala: A-F

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt Otillräckligt

c. Kursens betygskriterier meddelas på institutionens hemsida vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på kursen krävs

- lägst betyget E på inlämningsuppgiften och redovisningen i diskussioner
- fullgjord närvaro om minst 80% med aktivt deltagande

- att deadline för inlämningsuppgiften hålls.

Slutbetyget på kursen är medelbetyget av de betyg som erhållits på inlämningsuppgiften och redovisningen i diskussioner.

e. Student som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Student som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det.

Framställan om detta ska göras till ämnesstudierektor.

f. Möjlighet till komplettering av betyget Fx upp till godkänt betyg ges inte på denna kurs.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs vars innehåll helt överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen kan ingå i Masterprogram i litteraturvetenskap, inriktning tyskspråkig litteratur samt i Masterprogram i språkvetenskap, inriktning Tyska.

Tema och Kurslitteratur:

Thema: Von Riesen, Dämonen und sprechenden Tieren: Das Märchen als Utopie und Echo der Gesellschaft

„Und wenn sie nicht gestorben sind, so leben sie noch heute“. Dieses Ende, das der Endlichkeit selbst an den Kragen will, ist noch heute fast allen Kindern und Erwachsenen in Europa vertraut. Tatsächlich ist das Märchen nicht ausgestorben, es durchwandert sogar gewissermaßen eine Neugeburt. In den Kinderzimmern, in Film, Fernsehen und in den digitalen Medien lebt dieses alte Genre in neuen Formen – man denke nur an die Allgegenwärtigkeit der Begriffe des „Erzählens“ oder der „Story“ – wieder auf.

In unserem Seminar werden wir uns mit verschiedenen deutschsprachigen Märchen unter literaturwissenschaftlichen und gesellschaftskritischen Gesichtspunkten beschäftigen. Dabei wird die Frage im Mittelpunkt stehen, ob bzw. inwieweit die jeweiligen Märchen als Quelle utopischen und emanzipatorischen Potentials gelesen werden können. Sind sie als Volkskunst Ausdruck einer subversiven Gegenkultur, richtungsweisende Utopien einer versöhnten Welt oder eher, archaisierend, Abdrücke von Herrschaft?

Neben „close readings“ einzelner Märchen werden wir uns auch an einige klassische theoretische Texte herantasten, die die Form und Funktionen des Märchens aus philosophischer, psychoanalytischer und gesellschaftstheoretischer Perspektive beleuchten. Das Ziel in unseren Sitzungen wird sein, Lesepraxis und Theorie so zu verschränken, dass sich die jeweiligen Märchen in ihrer spezifischen Beschaffenheit entschlüsseln und zugleich als Ziffern im Spannungsfeld der Gesellschaft lesbar werden.

Kursliteratur:

Wir beschäftigen uns mit Auszügen folgender Werke und Texte:

Jacob und Wilhelm Grimm: Kinder- und Hausmärchen, Wilhelm Hauff: Hauffs Märchen, Eduard Mörike: Märchen vom sichern Mann, J.A. Musäus: Deutsche Volksmärchen;

Theodor W. Adorno: *Minima Moralia* (2003), Michail Bachtin: Rabelais und seine Welt (1995), Walter Benjamin: Der Erzähler (in: *Gesammelte Schriften*, Band 2, 1991), Walter Benjamin: Gespräch über dem Corso (in: *Gesammelte Schriften*, Band 4, 1991); Elisabeth Lenk: Die unbewusste Gesellschaft (1970); Max Lüthi: Das europäische Volksmärchen. Form und Wesen (2005).

Weitere Literatur nach jeweiliger Absprache mit der Seminarleiterin.

Grundlage und Voraussetzung für die Leistungsbewertung sind

- die regelmässige und aktive Teilnahme
- die Übernahme eines Referats
- die Übernahme einer Diskussionsleitung
- Ausbau des Referats zu einer kürzeren Hausarbeit (max 10 Seiten)

Några användbara ordböcker

Tvåspråkiga ordböcker (tyska-svenska, svenska-tyska):

Norstedts stora tyska ordbok

Prismas tyska ordbok

Norstedts lilla tyska ordbok

Enspråkiga ordböcker (tyska-tyska):

Langenscheidts Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache

Duden Deutsches Universalwörterbuch